

**Питання до заліку «Демократія: від теорії до практики» для студентів
заочної форми навчання**

1. Принципи демократії, як вони працюють.
2. Ліберальна демократія в електронну добу.
3. Принцип поділу влади. Система стримувань та противаг.
4. Прозорість в діяльності органів публічної влади.
5. Захист приватної власності як функція держави.
6. Роль та завдання соціальної держави в умовах ліберальної демократії (народоправства).
7. Основні концепції походження держави й політичної влади.
8. . Філософські засади демократичного врядування (Д. Локк, Т. Гоббс, Ж.-Ж. Руссо).
9. Значення довіри між суб'єктами демократичного владарювання й громадянським суспільством.
10. Засади рівності та терпимості (толерантності) в умовах демократії.
11. Тенденції розвитку сучасних демократичних держав.
12. Сутність та природа прав і свобод людини.
13. Еволюція прав людини. Покоління прав людини.
14. Індивідуальні та колективні права.
15. Сутність громадянських, політичних, соціально-економічних та культурних прав людини.
16. Зобов'язання держави щодо прав людини. «Негативні» й «позитивні» права.
17. Дискусія щодо виправданості обмежень на здійснення прав людини.
18. Гідність, свобода, рівність, толерантність, демократія та справедливість в контексті розуміння прав людини.
19. Розвиток ідеї прав людини на українських теренах.
20. Нормативні (юридичні) засоби захисту прав і свобод людини.
21. Сучасні системи захисту прав людини: універсальна та регіональні. Європейський суд з прав людини.

22. Національні механізми захисту прав людини (законодавство, правоохоронні органи, суд, уповноважений парламенту з прав людини, громадські правозахисні організації).
23. Основні міжнародні документи в царині захисту прав людини: Загальна декларація прав людини (1948), Європейська Конвенція захисту прав людини і основоположних свобод (1950), Міжнародний пакт про громадянські та політичні права (1966), Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права (1966), Хартія засадничих прав Євросоюзу (2009).
24. Особливості захисту прав вразливих верств населення. Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок, Конвенція про права дитини, Рамкова конвенція про захист національних меншин, Конвенція про права осіб з інвалідністю. Захист прав людини під час воєнних дій.
25. Сутність та основні ознаки конституційної держави.
26. Політична активність молоді в контексті громадянського суспільства.
27. Еволюція українського конституціоналізму («Руська правда», «Литовські статuti», «Конституція Пилипа Орлика», універсали УНР, конституції СРСР, конституції радянської України).
28. Сучасний конституціоналізм в Україні.
29. Сутність та форми реалізації народовладдя в Україні.
30. Сталий розвиток в умовах народоправства. Загрози ліберальної демократії (популізм, авторитаризм, тоталітаризм, абсентеїзм).
31. Демократичне врядування. Роль влади у вирішенні проблем суспільства. Підзвітність влади.
32. Роль виборів у ліберально-демократичних державах.
33. Політичні партії та формування партійної системи в Україні.
34. Роль громадянського суспільства у розбудові ліберальної демократії.
35. Сучасний стан громадянського суспільства в Україні. Вплив громадянського суспільства на державну владу в Україні.
36. Свобода об'єднань і свобода вираження поглядів як ключові передумови демократичного правління.

37. Особливості розвитку громадянського суспільства в Західній, Центральній та Східній Європі.
38. Громадянська активність (політична участь) в Україні: сучасний стан.
39. Форми громадянської участі у здійсненні державної влади в Україні (мирні збори, громадські об'єднання, петиції та звернення, вибори, громадські слухання тощо) та їх правове регулювання.
40. Що таке ліберальна демократія та її основні риси.